

Przyjaciół Ludu

Wydanie polskie katechizm w polskimi wędki Waszypolisi

„Nowy Przyjaciół Ludu” wychodzi trzy razy tygodniowo.
Prenumerata na poczetie z odnośnikiem miesięcznie 610 mk.
Wskładki na poczetie z odnośnikiem miesięcznie 520 mk., z odnośnikiem w dom 550 mk.
Cena opaska w Polsce miesięcznie 500 mk.
Pojedynczy egzemplarz 50 mk.
We Francji pod opaską 2 franki. W innych krajach 100 procent droższe.

Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciół Ludu — Kępno (Wlkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń:
Zwyczajne za wiersz nonparelowej jednostronny 100 mk.
Zalobne i dla poszukujących pracy 80 mk.
Reklam w dziale redakcyjnym 300 mk.
Przed tekstem na 1 stronie 400 mk.
Ogłoszenia ze skomplikowanym układem 30 procent droższe.
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpowiedni rabat.

Nr. 41.

Kępno, na sobotę 27 stycznia 1923 r.

Rok X.

Tylko słowa...

Wygłoszone przez gen. Sikorskiego exposé nasuwa zered bardzo charakterystycznych refleksji, przychem zajmniejszej jest bodaj początkowy jego ustęo w którym Premier mówi o swej rzekomej „bezparytyjności”. Warto bliżej przyjrzeć się, jak ta bezparytyjność wygląda, a przede wszystkim, czy wogóle w obecnych czasach jest ona możliwa.

Na to ostatnie pytanie musi stanowczo wypaść odpowiedź przecząca, żyjemy bowiem w okresie niewywalnego roznamieńnienia politycznego, ciągłych walk partyjnych, które wytwarzają ogromne zasoby materiiu palnego, wytwarzają potężne tarcia pomiędzy stronictwami, wciągają w zawrotny wir wszystkich. Na obczu mogą pozostać chyba jedynie tylko takie jednostki, które polityką absolutnie się nie zajmują, specjalnie stronią od niej, jacyś np. ludzie nauki, zażębani w księgach, poświęceni całkowicie swej zmudnej pracy. — jacyś wreszcie, chociaż wątpliwy bardzo, jacy jeszcze istnieją — pustelnicy żyjący całkiem z odłudzku, zdala od świata i od jego spraw. Są to określamy bardzo rzadkie jednostki, nieomal wyjątki, kiedy natomiast szeroki ogół społeczeństwa, binący pośredni lub bezpośredni udział w wypadkach życia społecznego a usi z konieczności, nawet wielokrotnie przynajmniej podświadomie angażować się w to lub inną stronę, popierać ten, lub inny odłam polityczny, co zatem idzie zaznaczyć swoją partyjność.

Cóż dopiero mówić o człowieku, który chociaż jest wojskowym, jednak od początku wojny światowej brał bezpośredni udział w przejawach naszego życia politycznego, należąc do t. zw. obozu aktywistycznego, zatem popierającego mocarstwa centralne. Fizjonomia polityczna p. Sikorskiego jest aż nadto wyraźnie rysowana i każdy z łatwością, na podstawie jego działalności w okresie doby wojennej może określić, jakie są poglądy obecnego premiera. To też jego świadczenie w exposé, iż jest „bezparytyjny” — nie można brać na serio i było ono powiedziane dlatego, że tak wyudało z okoliczności, w jakich pracuje obecny p. Sikorski, to zrobić, ale były to, podkreślamy na wszelki wypadek tylko słowa i jeszcze raz słowa...

Ze tak jest w istocie świadczą aż nadto dowodnie same czyny p. Sikorskiego w ciągu miesięcznego jego przewodzenia na stanowisku premiera. Uwypuklił to w czasie pen. w bardzo przejrzysty sposób w swej pierwszym mowie p. przez Głębicki, rozbijając żelazne argumentami dowodów i niezaprzeczonych faktów wszystkie jakby w wysokiego stopniu wodnista polityką „argumenty” p. Sikorskiego. Jeszcze zanadto widzę się w pamięci całego społeczeństwa wypadki drugiej połowy grudnia, te masowe, a bezkrytyczne przesłuchania akademików, nad którymi znacząco się nie wzięli władz okupacyjnych; te bezprawne rozporządzenia p. Anusza w stosunku do wybitnych literatów jak Ligocki i Nowaczyński, samowola których została zabrana w sposób uwydatniona przez orzeczenie sądu, że dwukrotnie z całą stanowczością stwierdził w artykule, za który p. Nowaczyński osadzony w więzieniu nie zawierał żadnych momentów, upoważniających do tego rodzaju niesłychanego zamachu na wolność osobistą prawego cobywateła Najjaśniejszej Rzeczypospolitej; te wreszcie celowe przesładowanie „Rozwoju”, Związku Halerczyków i innych organizacji narodowych... o tem wszystkim społeczeństwo aż do dzisiaj dobrze pamięta i jakie wobec powyższych faktów „bezparytyjność” p. Sikorskiego?.. Premierowi przedstawiającemu swój program przed Sejmem nie wolno karmić izby tylko czczymi słowami, a nieety uczynił to gen. Sikorski, wobec czego, kóż może mieć do jego rządu zaufanie?

Z Sejmu.

Trydniowe rozprawy nad mową programową gen. Sikorskiego zostały zakończone. Gen. Sikorski nie premier otrzymał wotum ufności w formie, która świadczy o nadmiernym zaufaniu doń stronnictw,

które się wypowiedziały za jego pozostaniem u steru rządu. Votum to brzmiało: „Sejm przyjmuje do wiadomości przemówienie pana p. cesza Rady ministrów”. Jeśli się zważy, że wniosek, którym onegdaj zakłócił swą mowę przez Witos posiadał dodatek, a mianowicie do wiadomości zatwierdzającej, to wniosek, uchwalony wczoraj, należy traktować jako dowód estabienia sentymentu życzliwego, jaki początkowo panował w centrum i na lewicy Sejmu wobec gen. Sikorskiego.

Debaty były przeważnie popisami mniejszości narodowych. Przeplataly je przemówienia pp. Korfautego, Wachowiaka, Okonia i Łańcuckiego.

P. Spickerman rozpoczął litanię tych skarg na ucisk polski. Ubolewał on oczywiście nad szowinizmem polskim, skarżył się na wymiar sprawiedliwości, na rugowanie Niemców, na duchowieństwo polskie, nadużywające rzekomo ambon do propagandy nacjonalistycznej. Nadstawiając zaś łapę wzorem przysłowiowej żaby, wyraził on oburzenie z powodu zamordowania śp. prezydenta Narutowicza. W końcu wyzwał do zmiany systemu polityki zagranicznej Polski a mianowicie do zbliżenia z Niemcami i Rosją.

P. Korfanty, przemawiając imieniem klubu Ch. D., mówił z wielkim temperamentem, lecz umiarkowanie pod względem politycznym. O gen. Sikorskim wyraził się z wielką sympatią, krytycznie zaś o jego kolegiu w rządu „Dziennik” była jego inwokacja do klubu Piasta, któremu zwrócił uwagę na solidarność mniejszości narodowych w dziedzinie politycznej, mimo dzielących je różnic społecznych, co przyjęto oklaskami nawet na ławach centrowych. Szczególnie dobrze rozprawił się p. Korfanty z uroszczeniami Niemców i żydów. Mowę jego przerywano często, ale słuchano jej z uwagą. Reasumując swoje wywody p. Korfanty oświadczył, że choć p. premier jest człowiekiem niezmiernie sympatycznym, klub Ch D. nie może przyjąć odpowiedzialności za jego rząd.

P. Taraszkiewicz przemawiał w tonie najzupełniej nieprzyzwrotnym. Nie ograniczył się on na skargach opartych w większości cytowanych wypadków na fałszowaniu rzeczywistości, na fałszowaniu cudzych słów, m. in. p. Duszyńskiego, za co natychmiast został skarcony, ale wwał się w spory międzypartyjne polskie, pouczać stronnictwa narodowe o ich obowiązkach politycznych. Lewica zachęcała wyraźnie mówcę oklaskami do tego rodzaju cynicznych uwag. Oświadczył on w końcu poparcie swego klubu dla rządu gen. Sikorskiego, uwalniając je od poparcia lewicy.

Pen Wachowiak nie dodał nic nowego w swej mowie do uwag p. Barlickiego a w tonie wyzywającym nawet z nim rywalizował. — Szczególnie gorąco napadł na prasę narodową w b. dzielnicy pruskiej, przedewszystkiem zaś na „Dziennik Pozn.” Poparcia rządowi gen. Sikorskiego nie odmówił, ale wyraził się, że kiedy konfir rządu parlamentarnego zarysuje się poważnie, to trzeba go będzie zastąpić.

Najsympatyczniej była przyjęta w Izbie, szczególnie w centrum i na prawicy, mowa ks. Łkowa, przedstawiciela „chliborobów” ukraińskich z Małopolski Wschodniej. Była ona prześlaknięta zrozumieniem wartości państwa polskiego dla ludności ukraińskiej i owiana głęboką miłością własnego narodu. Do heldu, jaki mówca złożył cieniem śp. Twardochliba i szeregu innych, którzy zostali zamordowani za propagowanie idei pokojowego współżycia z narodem polskim w ramach państwa polskiego, licząc się z rzeczywistością, przyłączyła się cała Izba, z wyjątkiem kilku Wyzwoleńców w. p. Rudzińskich na czele i mniejszości narodowych. Te części przemówienia wysłuchano stojąc, stali również członkowie rządu.

Demonstracyjnie mimo pozornie programowego charakteru przemówienie wygłosił Ukrainiec z Wołynia, przed kilku jeszcze Lity Rosjanin, p. Podhorski. Powoływaniem się ustawicznie na to, że mówi także imieniem ludności Podlasia i Chełmszczyzny, wzniecił on burzę protestów na ławach narodowych, szczególnie zaś klubu Piasta. Stosunek swój do rządu gen. Sikorskiego określił jako stosunek rezerwy.

P. Okon mówił naturalnie o konieczności zniszczenia folwarków i o p. Piłsudskim, jako największym z Po-

laków. Był to jedyny mówca, który wyraził gen S. a korskemu zupełnie zaufanie i który obiecał mu swopoparcie bez zastrzeżeń, czem obudził powszechny wesołość.

Wreszcie przemówił przedstawiciel klubu złożonego z jednego posła, t. j. siebie, mianowicie p. Prylucki, ludowiec żydowski, dziki, który mimo złego stosunku z klubem żydowskim bronił gorąco interesów ogólnozydowskich.

Po krótkiej deklaracji p. Łańcuckiego, odmawiającego swego poparcia gen. Sikorskiemu, zabrał głos premier Sikorski i wygłosił zapowiedzianą odpowiedź na zarzuty postawione mu przez mówców mniejszości narodowych. Uzupełnił on równocześnie swe exposé i zapowiedział pewnych reform. Przemówienie jego przyjęła życzliwie większość Sejmu, nawet kluby prawicowe, z wyjątkiem mniejszości narodowych.

Nastąpił moment głosowania nad wotum ufności Marsz Rataj zarządził je w formie najprostszej, t. j. przez powstanie tych, którzy exposé przyjmują do wiadomości. Wstali wówczas: klub Piasta, Wyzwolenie N. P. R., P. P. S., Niemcy, Białorusini, Ukraińcy i większość żydów. Kilka z tych ostatnich dla pozornej opozycji siedziało lub też udawało, że nie zdolali wstać. Siedziały natomiast kluby bloku narodowego.

Rząd gen. Sikorskiego otrzymał w ten sposób dostateczne poparcie w Sejmie i przestał bujać

Gdzie jesteście, w Rosji, w Niemczech czy w Polsce?

W ostatnim swem przemówieniu poseł Głębicki podał w Sejmie pomiędzy innymi bardzo charakterystyczny tajny dokument ze względu na jego treść, która mówi o ściśle pilnowaniu organizacji narodowych, jak Sokoła, Towarzystwa „Rozwój” itp.

Otreść tego historycznego dokumentu:
„Sejście poufnie Poleca się zarządzić jaknajściślejszą inwigilację organizacji, stowarzyszeń politycznych społecznych, zawodowych, jak wreszcie handlowych, przejawiających tendencje faszystowskie (wrzawa), ze szczególnem zwróceniem uwagi na wskazywane jako takie przez organizację lewicowe.

Towarzystwo „Rozwój”, „Sokol”, organizacje powstańców górnośląskich (Polska Organizacja Obrony Kraju) i organizacja Wolnego Strzelca (Związek b. Halerczyków) itp. podać ściślej poufnej obserwacji i ustajają:

a) Nazwiska założycieli i ich przekonania partyjne,
b) Nazwiska członków Zarządu i ich przekonania partyjne,
c) Nazwiska instruktorów i ich przekonania partyjne,
d) Nazwiska wybitnych działaczy i ich przekonania partyjne,
e) Stan liczebny organizacji,
f) Ilość broni posiadanej (ostrej, ślepej) i miejsce przechowania,
g) Stan finansowy organizacji i wysokość składek miesięcznych i inne źródła dochodów.

Pozatem informować... wyczerpująco o wszelkich poruszeniach i poczynaniach wspomnianych organizacji, natychmiast, nadsyłając każdego poniedziałku również negatywne odpowiedzi.

A teraz najciekawsze (czyta poseł Głębicki):
Co do rewizji.
Nie można dokonywać rewizji w stow. organizacjach lewicowych bez pozwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
(Na prawicy brawa i wesołość. Ogólna wrzawa).
Tyle dokumentu p. Głębickiego. Uwagi dalsze chyba zbyleczne.
Na prawdę daleko doszliśmy w Polsce, jeżeli stawa się pod doząr nasze polskie, szczerze narodowe organizacje społeczne.
Tylko tak dalej panowie, a doprowadzicie do tego, że Was jeszcze bardziej polubimy.

Dnia 18 stycznia 1923 r. zmarł na udar serca w Żydaczowie (Województwo Stanisławów - Małopolska) nasz najdroższy, ukochany i nigdy nie zapomniany syn, brat, szwagier i wuj

Tadeusz Merdas

porucznik i dowódca komp. 60 p. p. Wlkp.
Nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędą się w Laskach w sobotę, 27 bm. o godzinie 10.
O tem donoszą ciężko strapieni

rodzice i rodzeństwo.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Licytacja.

Nadleśnictwo Państwowe Rychtal

Dyrekcja Poznańska

Leśnictwo Rewirowe Opatów

w dniu 29 stycznia 1923 r.

sprzeda

godz. 9 rano w Podzamczu na sali p. Długaszewskiego drodże LICYTACJI najwięcej dającym za natychmiową zapłatą:

- 1 mp. szczap. dębowych
- 12 mp. „ brzozowych
- 3 mp. wałków „
- 47 mp. gałęzi brzoż. II. kl.
- 81 mp. szczap. sosnowych
- 58 mp. wałków „
- 1107 mp. gałęzi „ II. kl.
- 40 mp. „ „ III. kl.

Warunki sprzedaży będą ogłoszone w dniu licytacji.

Nadleśniczy Państwowy.

Naprawy

motorów elektrycznych ● dynamo - maszyn ●

42

wykonują

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań

Oddział Pracowni Elektromechanicznych

ul. Półwiejska 35.

Telefon 3584.

Dnia 30 stycznia br. o godz. 10 rano

odbędzie się

w kancelarii dworskiej w Grębaninie
licytacja drzewa opałowego
z lasu Grębańskiego.

96

Zarząd majątności Grębanin.

Czołem!
Tow. Gimn. „SOKÓŁ” w Kępnie
urządza

w niedzielę, dnia 28 stycznia br.
na sali Hotelu Centralnego w Kępnie

zabawę karnawałową
połączoną z przedstawieniem amatorskiem
pod tytułem

„Ciepła wdówka.”

Komedia kontuzowa w trzech aktach napisana
wierszem przez J. I. Kraszewskiego.

OSOBY: 1. Starościna, Marja Montrymowa,
2. Panna Marcybella Downar, jej krewna, rezy-
denta, 3. Talwcz Cześnik, krewny i opiekun
Starościny, 4. Chorąży Gabriel Holub, 5. Że-
gota, rotmistrz, 6. Bodzanta, obywatel, 7.
Strukczasz Mężyk.

Rzecz dzieje się na wsi w majątku Starościny.
CENY MIEJSC: miejsce rezerwowe 2500 mk.,
I. miejsce 2000 mk., II. miejsce 1500 mk., III.
miejsce 1000 mk., wstęp na salę 500 marek.

Przedstawienie rozpocznie się punktualnie o godz. 8.
Po przedstawieniu

zabawa taneczna z urozmaicheniami.
Bilety na przedstawienie nabyć można w księ-
garni pana Józefa Jokla. O jaknajliczniejszy
udział Szanownej Publiczności miasta Kępna
i okolicy w przedstawieniu i zabawie uprasza
ZARZĄD.

w niedzielę dnia 28 bm.
odbędzie się w Strzelnicy

zabawa taneczna

urządzona z inicjatywy Z. Z. P.

na którą się wszystkich członków oraz
Szanowną Publiczność zaprasza.

Początek o godzinie 6-tej.

95

ZARZĄD.

Zapowiedź.

- 1) iż Paweł Kurzawa ni-żonaty, zamieszkały w
Langendorf dawniej we dworze Maltschawie
w powiecie Trzebnica
- 2) niezamężna Wiktorja Orywoi robotnica,
szkała w Wielkim Taborze powiat Kępno da-
we dworze Maltschawie powiat Trzebnica
związek małżeński zawrzeć zamierzają.

Ogłoszenie zapowiedzi nastąpić winno w gm.
Otto-Langendorf, Wielkim Taborze i Maltschawie
Urzędnik Stanu Cywilnego
Pfeiffer.

91

W niedzielę, dnia 28 stycznia br.
urządza

Stowarzyszenie Żeńskie
w Grębaninie w Pałacu

przedstawienie amatorskie

Odegrane zostanie

-- Klub Jaroszkowski --

— Monolog — Spiew

Po przedstawieniu ZABAWA TANECZNA
Początek punktualnie o godzinie 6 wieczornej.
Czysty dochód przeznacza się na cel dobro-
czynny.

Szanowną Publiczność uprzejmie zaprasza
KOMITET

79

Listy przewozowe

nabywać można

w Drukarni Spółkowej w Kępnie

Mamy do oddania z naszej składnicy przy śpichrzu Kępińskich Młynów Parowych po
cenach wyjątkowych brykiety i to:

brykiety a 3 kg. ctr. po 6000 mk.

brykiety a 0,900 kg. ctr. po 6500 „

Ponieważ to sprzedaż inwenturowa, podtrzymujemy ceny powyższe do włącznie 5 lutego br.

Dom Handlowy J. HĄCIA i S-ka., Kępno.

Telefon 76.

T. z o. p.

Telefon 76.

Przedsiębiorstwo techniczne
i elektrotechniczne

K. GASZCZYK

Ostrów (Pozn)

Tel. 365. Adres telegr. Agregat

Dostarcza i wykonuje według cen konkuren-
cyjnych:

Kompletne elektrownie i wszelkie urza-
dzenia elektryczne. — Baterje akumula-
torów, reperacja tychże i utrzymywanie.
Dynamomaszyny i elektromotory, aparaty,
materiały. — Maszyny zapędowe, turbiny
parowe, motory Diesla i rapne — Loko-
mobile i kotły, lokomotywy. — Kompletne
urządzenia przemysłowe.

Walne zgromadzenie

Konsumu Urzędników w Kępnie

50

odbędzie się

dnia 28 stycznia br. o godz. 12 w południe na sali
Hotelu Centralnego w Kępnie

z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji rewizyjnej.
2. Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat.
3. Udzielenie pokwitowania bilansu Zarządowi i Radzie Nadzorczej
4. Podział zysku.
5. Wypagrodzenie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
6. Zmiana statutu zgodnie z uchwałą o podwyższenie udziałów.
7. Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
8. Wnioski i interpelacje.

Powzięte uchwały Szczepańskie obowiązuja bez względu na
obecność w Walnym Zgromadzeniu, w tym również w odno-
szeniu do tych, którzy nie otrzymali powiadomienia o posiedze-
niu Walnego Zgromadzenia. — zamruca.

Zarząd.

Formularze do wyborów saliysa i Rady gminnej
do nabycia w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

Trykoty

zimowe jak

kaflany, kaszule

i kalessony

dopóki zapas star-
czy 50% niżej dzi-
sjańszych cen

polca

Wiktor Cebulski,

dawn. Gracia Lewek.

Blawaty-Konfektja

- Artykuły męskie -

85 Bielizna.

KEPNO (Pozn.)

RYNEK 19.

Potrzebna zaraz

służąca.

Zgłosić się u

George, Rynek 21 II.

DIENNIK

LEKCYJN

poleca

Drukarnia Spółk

w Kępnie

San

mało używane

sprzedaż. Gdzie

eksp. N. P. L. pod

Listy

zmud szkol

nabywać moż

w Drukarni Spół

w Kępnie